

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia Lovrov & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Academiei No. 8.Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Eco

Apare zilnic la orele 3 după amiază

† ȘTEFAN CICEO-POP

«Cad pe rând brazii din pădurea Ardealului!» Nu sunt decât șase zile de când d. Octavian Goga dădea cuvânt acestei tragedii lângă catafalcul lui Vasile Goldiș, și moartea nemiloasă a mai retezat un brad falnic al pădurii transilvane, pe Ștefan Ciceo-Pop.

S'a dus aseară dintre noi, după o lungă și chinuită luptă cu moartea, cel care a fost timp de patru decenii animatorul românilor depe granița etnică a Aradului, cel care în zilele istorice dela 1918, când se cerea conducătorilor curaj și hotărâre, a fost cel mai curajos, cel mai hotărât dintre fruntașii poporului român din Ardeal. Mortul de astăzi din casa istorică din str. Unirii, a știut să fie în zilele de hotărâtoare cumpănă din Noembrie și Decembrie 1918, expresia cea mai strălucită a năzuințelor spre libertate ale românilor robiți. Gărzile naționale în casa lui și la comanda lui au luat ființă. Somația către guvernul maghiar, ca să predea puterea pesfe satele românești Consiliului Național Român, el a trimis-o, ca președinte al celui Consiliu. Răspunsul către Jászi că românii Ardealului nu mai vor nicio «pertractare» cu ungarul, din casa lui a plecat. Adunarea dela Alba Iulia el a convocat-o, el a apărat-o cu gărzile sale naționale, el a condus-o după președintele Gheorghe Pop de Băsești și-a rostit cuvintele istorice: «Acum slobozește Doamne pe robul tău...» El a organizat ca șef al resortului armatei și siguranței, armata ardeleană, în zilele Consiliului Dirigent, și îi revine și lui, ca exponent al arădanilor, ca șef al oștirii ardeleni, meritul că s'a trecut linia demarcațională și s'au eliberat cu un ceas mai de grabă ținuturile noastre, Crișana și părțile ungurene.

In veci pomenirea lui!

Date biografice

Ștefan Cicio Pop s'a născut la 1 Aprilie 1865, la Șigău, jud. Someș, — moare deci în vârstă de aproape 69 de ani.

A făcut școala primară și gimnaziul la Gherla, și-a continuat clasele secundare la Sibiu, unde și-a luat bacalaureatul, iar Universitatea a făcut-o la Viena și Budapesta, luând licența 'n drept la 1889 iar calificarea de avocat la 1891.

Mutându-se apoi la Arad, a luat dela început parte, și până la capăt, la toate luptele purtate de românii acestei granițe pentru cauza națională. A fost apărătorul ziaristilor români traduși de stăpânirea maghiară în fața justiției, a apărat satele românești într-o seamă de procese celebre, a făcut parte din congregația comitatensă, unde cuvântul său a răsunat de nenumărate ori pentru apărarea drepturilor românești, iar apoi, dela 1905, a fost aproape mereu până la 1918 reprezentantul șirienilor în parlamentul din Budapesta.

La 1912 a făcut parte din delegația care a dus tratativele partidului național cu Ștefan Tisza.

Fapte memorabile

În timpul războiului, când era aproape singurul orator român în parlamentul unguresc, a fost huiduit pentru că atacase guvernul că ia declarații de localitate intelectualilor români, și Tisza i-a făgăduit streangul pentru că a cetezat să intervină în favoarea miilor de internați sârbi ce fuseseră îngrămădiți, ca să piară zilnic cu zecile și sutele, în cetatea Aradului.

Legăturile acestea ale lui Cicio Pop cu sârbi, socotite de unguri egale cu o trădare de patrie, aveau origini vechi. La 1892 Cicio Pop apărase pe un redactor al ziarului sârbesc „Zastava”, tradus pe banca acuzării pentru

instigație în contra „patriei maghiare”. La 1895 făcuse și Cicio Pop parte dintre cei cari au pus bazele Micii Antante de astăzi, prin realizarea unei antante a sârbilor, românilor și slovacilor din Ungaria, și a vestitului club comun al deputaților celor trei popoare. În acelaș an, Cicio-Pop a fost trimis dimpreună cu delegații sârbilor și slovacilor Brutela, ca să facă la Uniunea interparlamentară rechizitorul Ungariei, și l-a făcut atât de strălucit, încât Apponyi nu putuse altceva spune, decât că poporul maghiar nu trebuie identificat cu faptele celor ce-l guvernează.

Omul destinului

Toată această carieră de dinainte de 1918 a lui Ștefan Ciceo-Pop, lăsa să se întrevadă că ținutul Aradului își va avea într'ânsul omul destinului în ziua când va bate ceasul nostru.

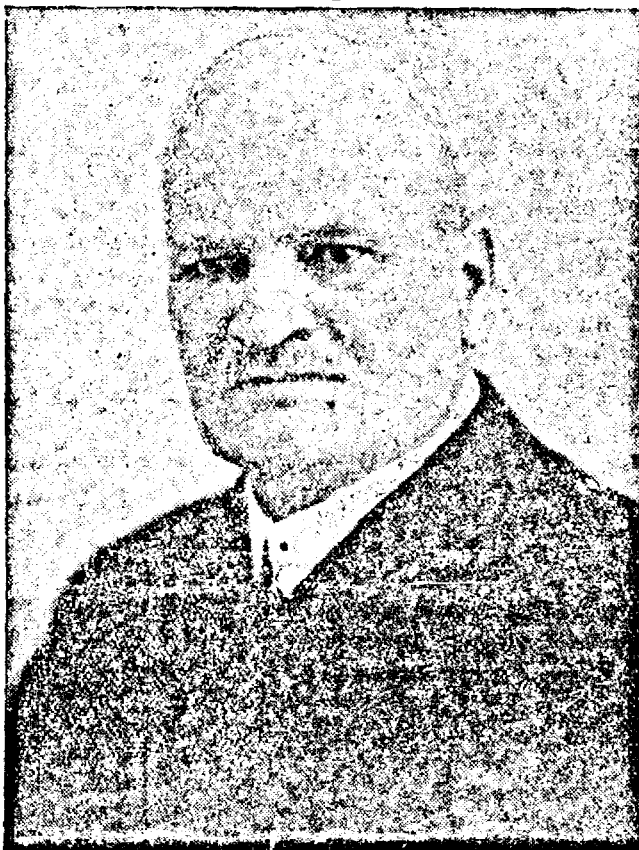
Și, atunci când ni-a bătut ceasul, Ștefan Ciceo-Pop a fost într'adevăr acel om trimis de pronia cerească. Fără teamă de vr'o consecință, el a organizat din prima zi a revoluției gărzile naționale, înțelegând că nu se poate desrobire — oricât de mult ar ținea zăpăceala ungarilor pricinuită de lovitura ce li-o dădea dreptatea istorică — fără o putere românească armată, care să asigure ținerea adunării dela Alba-Iulia și să apere populația românească în contra bașbuzucilor ungarilor.

Vor rămânea memorabile acele zile istorice, când casa sa din strada Unirii era lagărul și cartierul general al românilor ardeleni, — pentru care lucru ungarul au asediat-o în două rânduri, în noaptea adunării dela

Alba-Iulia și 'n ziua de spaimântător măcel din 29 Decembrie, când bandele ungu-rești ale lui Löcs (mai apoi consilier comunal al Aradului românesc) au măcelărit zeci de români din convoaiele cari primiseră pe generalul Berthelot, și au asediat comandamentul gărzilor na-

liul Dirigent, ministru în primele trei cabinete centrale (1919—1929) și președinte interimar al consiliului în timpul când d. Vaida ducea vestitele tratative în legătură cu tratatul de pace.

Sub guvernarea național-tărănistă a fost tot timpul președinte al Camerei deputaților,

ționale din actuala școală comercială de fete

Ștefan Ciceo-Pop a fost cel care a convocat adunarea dela Alba-Iulia, cel care a deschis-o și-a condus desbaterile.

A fost apoi șef al resortului armatei și siguranței în Consi-

fiindu-i dat în calitatea aceasta să prezideze adunarea care a făcut Restaurația.

De astă toamnă fostul președinte al Camerei era reținut departe de viața publică de o nemiloasă boală de cord și de ficat, care l-a răpus Vineri seara, după o grea suferință.

Se vor face marelui luptător funeralii naționale

Guvernul, de îndatăce a luat cunoștință de moartea marelui luptător, întâmplată Vineri seara la orele 9 și jum., a hotărât să se facă funeralii naționale.

Direcția generală a C.F.R. a dat reducere de 50 la sută pe căile ferate tuturor participanților la funeralii. Deasemenea a dat reducere direcția tramvaiului electric.

Inmormântarea va avea loc Luni, 15 Febr., oficiată de P. S. Sa Episcopul Niculescu al Lugojului. Pioasa ceremonie se va începe la orele 10, la Palatul Cultural, în rotonda căruia osămintele tribunalului dela 1918 vor fi depuse azi, Duminică, înainte de amiază.

La inmormântare vor participa între alții d-nii: Iuliu Maniu, N. N. Săveanu, din partea Camerei deputaților, Ion Mihalache, Ghiță Crișan și probabil Al. Vaida.

Până la transportarea în rotonda Palatului Cultural, osămintele regretului luptător au fost așezate în camera unde a fost la 1918 statul major, prezidat de

el, al gărzilor naționale, și unde ungarul au tras în zilele unirii focuri de armă pe fereaștră.

Dela Palatul Cultural vor fi transportate la cavoul familiei Pășcuțiu din cimitirul Eternitatea, iar la primăvară vor fi depuse — după ultima dorință a defunctului — în cavoul familiar ce se va construi la moșia dela Conop.

Condoleanțe

Reproducem mai jos câteva dintre nenumăratele condoleanțe primite de văduva marelui luptător:

Cu sufletul cernit de durere plâng cu Dv. în fața imensei lovituri ce v'a ajuns și ne-a ajuns pe toți. Toată națiunea română jehște alături de Dv. trecerea la cele eterne a scumpului nostru Ștefan, marele și ne'ntrecutul luptător, totdeauna intransigent pentru libertate, conducător și povăzător în zile grele și senine, nemuritor fost președinte al Consiliului Național în vremea prefacerilor isto-

rice; totdeauna consolator al celor suferinzi și încurajator, luminat îndrumător al luptătorilor, el va rămâne etern în amintirea neamului românesc. Dumnezeu să vă dăruiască alinare durerii, iar marelui sdu suflet odihna între cei fericiți.

Iuliu Maniu.

Profund indurerat de moartea distinsului și inimosului bărbat al neamului, scumpului Dv. soț, fac rugăciuni către Dumnezeu pentru nobilul lui Suflet și pentru mângâierea D-voastre.

Mitropolit Nicolaie.

Zdrobit de durerea cauzată de moartea marelui fiu al bisericii și neamului, primiți condoleanțe sincere. Azi ce- lebrez a treia liturghie pentru marele răposat.

Episcopul Niculescu, Lugoj.

Dumnezeu odihnească pe cel mutat dela noi și pe Dv. să vă miluiască.

Episcop Ciorogaru.

Luând cu multă durere cunoștință despre trecerea la cele eterne a celui ce a fost Ștefan Ciceo-Pop, soțul Dv. iubit, luptător ne'nficat pentru drepturile bisericii și neamului, vă prezint condoleanțele mele personale și ale întregii eparhii a Maramurășului, rugând pe Domnul să vă mângâie în marea durere, iar celui adormit să i facă parte de cei ce bună luptă au luptat.

Episcopul Rusu, Baia-Mare.

Din discursurile lui Ștefan Ciceo-Pop

Cătră Gărzile Naționale, la constituirea dela 11 Nov. 1918 a comandamentului lor suprem, la Arad:

— „Voi sunteți chemați în primul rând, să susțineți și să restabiliți ordinea. Când ordinul Consiliului Național Român vă trimite pela satele românești, să mergeți ca frate la frate, ca luminătorii și voitorii de bine ai poporului.

Băgați de seamă fraților, că cu domni de ieri nu putem lucra împreună. Ei nu se știu împăca cu soarta să abdică de puterea asupra noastră de azi pe mâine.

Noi nu dispunem de arme trecătoare ci de tăria poporului, peste care au trecut atâtea urgii ale veacurilor. Să fim precauți în organizarea noastră, să nu provocăm, să nu înscenăm vârsări de sânge. Să fim înțelepți ca șerpii — cum spune scriptura — pentru că ce nu putem câștiga azi, vom primi mâine cu siguranță.

Luăți în seamă că noi, naționalitățile de ieri, am pierdut măi mult în război. Noi am fost arestați pe toate fronturile și necontenți am căzut prada urgiei, noi luptători ai cauzei nedrepte. Ne aducem aminte de lărașele indurate, dar nu (Continuare în pag. IV-a)

De toate și amestecate...

„Taie popa limba“!

La „Notele zilnice“ ale Ecoului de ieri, citând această vorbă bătrânească a românului cu care se leagă el de popa lui ca de judecătorul gata a-i pune frâu limbii, se remarcă unele fapte săvârșite de niște „popi“ la a căror nație nu se cunoaște vorba românească citată în titlul de mai sus. Dintre cei numiți acolo, „popi“ cu neoașe nume calvinești „cu ceafa greasă“, cari și au uitat pe lângă un păhărel de vin cinstea preotească, lăsând frâu liber sincerităților și adevărind veracitatea proverbului strămoșilor noștri că „în vino veritas“, zic eu, dintre aceia nu mi i-ași alege pe cei cărora li-aș tăia limba. Pentru aceștia românul are ceva mai bun: douăzeci și cinci, fără reverenți și fără pantaloni, bineînțeles.

Cei cari ar trebui aduși în fața cuțitașului „popii valah“ ar fi aldeștia cari folosindu-se de avantajele unui cult cu „Garda inimii lui Isus“ ori „Garda oștirii a treia“ sau atâtea altele speculate dintr-o naivitate credulă și întrebunțate cu un scop ascuns și bine definit, subminează Statul care a încheiat cu ei concordate, paravane bune, la adăpostul cărora duc o luptă înverșunată contra aceluia, care îi susține cu lefuri priaciare din bugetul țării.

Am înainte-mi o carte scrisă de prelatul papal dr. Nagy Dezső, cu titlul „Krisztus és a Munkás“, tipărită în Detroit, Michigan U. S. A. 1933. Are 183 pag. urmate de o „tabelă a cuprinsului“, și ascuns după acea tabelă se află un așa zis: „Appendix—Függelek“, scris numai englezește, cu titlul: „Justice for Hungary“, de faimosul primar al Budapestei Urmánczy. Alături sunt două desene: Ungaria înainte de Trianon și după Trianon, indicându-se în ambele locuri mărima teritoriului și numărul locuitorilor. Cred că va fi de ajuns dacă dau în traducere următoarea frază ce încheie acel protest de revendecare a Ungariei de odinioară: „Atotputernicul a făcut Ungaria întregă ca pe un complex cu munți și râuri (s'a inspirat din vorba lor: Isten kalapja și bokréta rajta! sâracul...); la Trianon s'a sfârșit acest lucru al divinității semănându-se gemenele unui nou războiu, de revendecare: Ce s'a făcut acolo rămâne a groaznică mutilare,

căreia noi îi strigăm: nu, nu, niciodată“.

Așa zice Urmánczy, așa a adoptat-o așel prelat papal trimițând această carte în România, orașul Arad, unui preot, care sub gluga unui ordin călugăresc duce aci în văzul nostru — în inima Aradului nostru — cea mai grozavă luptă contra Statului care susține ordinul acela și care Stat — chiar pe baza concordatului — are dreptul să româniizeze acel ordin călugăresc!

Mănăstirile noastre ortodoxe s'au secularizat înainte cu zeci de ani, pe vremea lui Vodă Cuza. „Averile“ mănăstirești ortodoxe se reduc la niște modeste chilii cu pat de fier și masă cioplită din lemn de codru de dalta călugărului pustnic.

Mănăstirile unor ordine călugărești cari în trecutul lor s'au vădit de cele mai a-prige prigoniitoare a neamului și legii românești se găsesc și azi în centrele orașelor noastre sfidând cu avutul lor ori și ce revendicare legitimă a neamului din a cărui vlagă sug și azi măduva fără ca cineva să le poată face vre un control atât în ce privește conștiința lor de patrioți, cât mai vârtos spre ce scopuri se folosesc averile imense irosite an de an și trecute prin mâinile priorilor cari se schimbă fluctuând după cum bate vântul.

Dacă poate popa cuiva să i taie ceva, eu astora le-aș tăia „limba“ așa românește și creștinește. **Popa Caius**

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni. In străinătate: 2000 lei anual.

POSTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrisuri numai la redacția din Arad.

Prețuri de ocazie

1000 kg lemne tăiate Lei 360

La lemnăria AUFRICHT

Calea Victoriei 1-2 Tel. 69

Români!

Sâmbătă 24 Februarie la orele 9 seara și Duminică 25 Februarie, în matineu, la orele 3 după amiază, vestita societate corală: „I. Vidu“, din Lugoj va cânta la teatrul comunal din Arad operetă originală »Armonii Bănățene«, de Filaret Barbu, cu subiecte din viața lugojană, după nucele lui Ion Popovici.

40 de interpreți, decorații proprii.

RADIO

1875 m. Radio România 20 kw

și 364,5 m. București 12 kw.

Sâmbătă, 17 Februarie

Ora 20. Dr. Aurel Voina: Prepararea cosmeticelor.

Ora 20.20. Cristian Vasile, di-seur.

Ora 20.45. I. Crețu: Intre lectură și sport.

Ora 21. Ansamblul „Liliacul“ condus de Ivan Dumbrovin: Cântec rusești.

Ora 21.30. Poșta Radio.

Ora 21.50. D-ra Viorica Vrioni, canto

Ora 22.15. Muzică de dans (plăci).

Ora 22.45. Radio-Jurnal.

Duminică, 18 Februarie

Ora 11.20: Pr. Gala Galaction: Sf. Ion Botezătorul.

Ora 12: Concert simfonic.

Ora 13: Concert de prânz (plăci).

Ora 14: Radio-Jurnal.

Ora 14.15: Muzică ușoară.

Ora 16: Dr. D. Pașcanu: Cunoștințe folositoare.

Ora 17.15: Muzică.

Ora 17.30: I. Oprîșan. De vorbă cu sătenii.

Ora 17.45: Viața satului.

Ora 18: Orchestra Jean Marcu.

Ora 19: Radio-Jurnal.

Ora 19.15: Orchestra Jean Marcu.

Ora 20: Al. Drăghicescu: Aspecte din București în timpul războiului din 1877.

Ora 20.20: Muzică instrumentală (plăci).

Ora 20.45: Gh. D. Ungur: Săptămâna.

Ora 21: „Piatra din casă“ și „Millo director“ vodevoluri de V. Alecsandri. În pauză: Radu Patrușus: Lindberg.

Ora 22.45: Radio-Jurnal.

More Andrei,

Te-am știuto puțin scriintito de mititelo, de chindo ti-ai schimbato numili se te fași frate cu unguro, ca s'o duți mai bine dechit frașile tei rumunii, adica re-negato! La felo, in Romania Mare, te-am cunoscuto și puțin pește (ști cu ala manuchiurista blondina, cu fir-cularo de taiato lemnie); ba si capitano de batausi, chind l-ași stălit-o pe bieto Tasico Mavrodino. Ma ro-go, am asistat-o și la profeso cu Stefanesco, chind ai crezuto che ai se-l infunzi la puscaria si dupa patru-șinți probele ce fi le-a facuto, din reclamanto ai deven-ito mataluța acuzato, si fi muscai manușele, pe sala... „ca ține te-a puso, ține te-a puso, se intri in hora cu țel, che aducându-ți atitea dovezili, te-a facut-o de basmo“... Adevarat, draguța? La noi greșile nu știm se spunem mănșuni!

...Si, in fine, se lasamo talentele cu cari te-ai im-bracato, de organizatoro la primaria... ca si la școala; de istorico si mare scriitoro... che „ai fraza lunga ca Iorga“, — si toate laudaroseniile țelante, cu cari vrei sa lezi pe prosti la gardo... Dar ti-ai more papuzio, cu greșile noastre? De unde si pana unde se te asemuiești eu vitezi din Elada? Te, vrei s'o pașesti cu noi țic-tule? Nu știi che noi greșile suntem-suntemo si filotimi dar nu toleramo niși un afronto mai cu seama chind este vorba de patriđa si de barbașii noștri?

Ma, se nu te zoți cu greșile! Dac-ai schepato mai usurelo cu Mavrodino, che ala iesești curțitura, sa știi che de noi patrioșile curății, nu te mai scapa niși gau-rica de searpe!

Fi cuminte, baietelule, si lasa pe Epaminondas in pace, puna nu ne suparam!... Ala n'a fosto inveșat pa zumatași, ca mataluța, si niși pește n'a fost la viața lui! Ai ințeleso, gagaușule?

Iasos!

Iani Palikaros

Vișel-„Epaminondas“...

Intâiul nume i l-ăr fi dat un profesor, care, nu că avea ceva de împărțit cu toți cursiștii... dar nu-i putea mistui pe cei par-veniți in situașuni nemeritate, — depe urma vr'unei proptele poli-tice, — și rămași tot vișeli...

Cu alte cuvinte al doilea naș al lui Karacsoni Endre, — că de Imbecilitatea Sa... e vor-ba, avea idiosincrasie pentru oamenii neisprăviți, — la min-te, căci in privința trupului, slavă Domnului, fostul „directo-r“ al Școalei normale de bă-ieți, orădane, e cât un ipopotam. Fie la el acolo, că-i mare și... vișel! Dacă așa i-a spus cel care l-a prins cu aiureli agramate și neistorice...

...„Epaminondas“, el însăși s'a botezat.

Cu ocazia nu știm a câtei socașuni primite, să evacueze localul școalei nemaifiind „di-rector“, a răspuns, — în scris, — autorității superioare ce l-a somat, cam în felul următor: „...Voi vă purtați cu mine

ca și grecii cu Epaminonda (și a reproduș bucata din manua-lul de istorie, care povestește uciderea eroului grec, fiindcă a întârziat să dețină puterea peste termenul cu care fusese investit de voința poporului); voiți să mă omorâți după ce am salvat Școala normală“...

Se înțelege că, oricine a au-zit și de-această nouă ifoseală karacionească, a pufnit în râs.

E! Karacioni, salvatorul școalei? Pentru că după nenumă-rate nelegiuiri, și l-a opoșit și pe frate-său și pe cumnată sa la ferma școalei, plătindu-le salarii grase? Fiindcă nesățios cum e din fire, și-a însușit pâ-nă și laptele elevilor bolnavi la infirmerie (trei litri pe zi!) și când nu mai era director?... Mare-i grădina lui Dumnez-zeu și mulți karacioni mai are!...

Tache Indiscretu

Rugăm pe toți abonașii in restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

„La vremuri noi — stat nou“

de Ion Pogana

Azi, Duminică, urma să confe-rențieze la Palatul Cultural, d. M. Manoilescu, fost ministru, di-rectorul revistei „Lumea Nouă“ și președintele Ligii corpora-tiste din România, vorbind despre corporatism, doctrină care preconizează o nouă or-rânduire politico-socială in viața statelor, cari trec azi, printr'o criză economică ce nu se mai poate remedia decât intronând o nouă formă de guvernământ.

Trebuie spus că d-sa nu venea în mijlocul nostru să facă politi-că, cum foarte ușor s'ar pu-tea crede. Și nici ca să facă procesul vieții politice de ieri și de azi din România. În trecut, d-sa a ocupat înalte demnități în statul nostru, ast-fel că, dacă ar ține să se răs-

boliască cu trecutul, implicit ar trebui să se ocupe și de sine. D. M. Manoilescu a a-juns, însă, la credința fermă că regimul politic actual — dela noi și de aiurea — a in-trat într'o fază de pieire in-evitabilă, ne mai putând face față multiplelor necesități im-perioase ale timpului.

Democrația, astfel cum a fost înțeleasă de animatorii ei, a dat rezultate dintre cele mai nenorocite. Cu anexa ei-demagogia, a reușit să revolte masele, cărora nu le-a asigurat satisfacerea nici a celor mai elementare drepturi. În plus, o răstunare nefostă a valorilor în ordinea de succe-siune la conducere, a contribu-it la ruinarea celebrelor puncte de reper ale democra-

ției: dreptate și fericire pentru toți; libera concurență a valo-rilor, etc. Regimul capitalist însuși, dacă azi unii îi cântă prohodul, a suferit de pe ur-ma haosului instaurat de re-gimul democratic

Examinați starea generală a fiecărui stat de pe continent, care se preține intrat în zo-dia civilizației contemporane, și încercați să-i creați un tablou de ansamblu. Admira-rea opereii, va fi pentru fie-care un adevărat chin, o con-statare înăstră.

Pe de altă parte, societatea umană nu se încorsetează în formule de conduită rigide. Ea evoluează în permanență, tin-zând spre o perfecțiune abso-lută, care nu va fi atinsă — probabil — niciodată.

Sistemele se învechesc repe-de, mai ales că un factor determinant în cănuirea lor este omul, el însuși într'un

stadiu de neastâmpăr care se refuză uzanțelor fixe, defini-tive.

Scrutând traiectoria istoriei, ne vom găsi puși în fața infi-nitelor cotituri și răscruci in-registrate de desfășurarea vieții. Incursiunea aceasta ne va per-mite să tragem concluzia că istoria nu va pași într'o fază statică ci — dimpotrivă — a-vem indicii că va înregistra noi sguduiri și transformări so-ciale.

Karl Marx și școala care-i revendică paternitatea, a spus că, odată cu intronarea socia-lismului, societatea nu va mai suferi noi orientări, ci o ordi-ne definitivă, dirijată de pro-letariatul, va domni pentru tot-deauna. Eduard Bernstein, so-cialist de dată mai recentă, a afirmat, însă, că marxismul nu se va putea felicita de această ordine realizată. Iar socialisții din timpul prezent, nu mai

cred nici atât într'o victorie perpetuă a principiului lor po-litico-economic.

Corporatismul, lată o nouă doctrină lansată, inrudită, în parte, cu regimul corporațiilor și breslelor care a precedat revoluția franceză. Până atunci, cadrul lui era foarte restrâns, și de aici imposibilitatea de a-l judeca în trecut. Corporatismul recent preconizează un regim integral călăuzit de principiul corporatist, care va permite nașterea unei armonii totali-tare, neingăduită în vechiul stadiu parțial corporatist.

E un sistem complex, ce im-plică, mai întâi, o discuție mi-nuțioasă, sistem încă nerealizat și în fază de tatonare.

D. M. Manoilescu n'a făcut altceva, în ultimii doi ani, decât a studiat asiduu corpora-tismul, supunându-i principiile discușunilor publice.

Viitorul poporului românesc în lumina statisticilor demografice

Din lungul graniței

— Știri, fapte, oameni —

— În vreme ce natalitatea vechiului regat e cea mai mare din lume, natalitatea din Ungaria descrește întruna. — În Ardeal scade populația minoritară și crește cea românească —

— **Interesanta conferință a d-lui dr. Sabin Manuilă** —

Am mai anunțat că eminentul conducător al Institutului demografic al României, arădianul dr. Sabin Manuilă, va ține luna aceasta la Arad o conferință despre situația demografică a ținutului nostru, în cadrele comunicărilor inițiate astă toamnă de secția arădiană a Institutului social-Banat-Crișana.

D. dr. Manuilă a inaugurat alături de o conferință despre situația demografică a Transilvaniei, ciclul de conferințe organizat acum la Cluj de revista „Gând Românesc”, arătând următoarele fapte vrednice să fie știute de toată obștea românească.

»Femeile din vechiul regat sunt cele mai fecunde din toată lumea civilizată»

Cercetarea datelor statistice privitoare la populația țării ni-a relevat deosebirile esențiale, cari există între populația acestei provincii și restul țării.

Transilvania avea, după recensământul din 1910, 5.549.441 locuitori, adică 30,7% din populația întregii țări, Vechiul Regat are 48,7% din total. Populația Vechiului Regat crește an de an, pe când în Transilvania scade în aceeași proporție.

In toată lumea cultă nu există o populație care să se apropie măcar de natalitatea Vechiului Regat, unde natalitatea atinge chiar până la 60 de nașteri la mia de locuitori. Femeile din Vechiul Regat sunt cele mai fecunde din toată lumea civilizată.

Înainte de război, Ardeleni au emigrat spre Vechiul Regat, imediat după Unire a fost însă și o compensație, imigrarea făcându-se și invers.

D. e., numai în județul Cluj au venit 5250 de locuitori din Vechiul Regat, cari s'au stabilit aici.

In Ardeal se sporesc românii și descreșc minoritarii.

Problema creșterii populației trebuie privită din două puncte de vedere: 1) diferența creșterii populației pe regiuni; 2) pe neamuri.

Dar de ce scade populația Ardealului? Fiindcă pier atât Germanii cât și Maghiarii. În Ardeal natalitatea

Românilor e de 29,1 la mie — excident 11,9

a ungarilor de 23,2 la mie — excident 8,3

a Germanilor de 19,5 la mie — excident 6

a Evreilor de 19,4 la mie — excident 7,3.

Populația română crește pe când cea minoritară scade.

În județele Sibiu, Brașov și Târnava-Mare, există cea mai redusă mortalitate din toată țara.

Dispar minoritarii din orașele Ardealului

Se mai constată însă un fenomen interesant: populația zela orașe dispăre și vin în dela sate să-i ia locul.

Clujul, din 100 mii locuitori, are abia 35.000, cari s'au născut aci, restul au venit dela sate și din alte părți.

Nu e vorba de o asimilare a minoritarilor, ci pur și simplu de stingerea lor. Scăderea ungarilor aduce creșterea populației române.

La orașe populația românească a crescut dela 151 mii, cât a fost în 1910, la 337 mii în 1931; cea ungară a scăzut dela 480 mii la 368 mii.

Socotită populația minoritară pe întreaga țară, avem:

Români 73%, minoritari 26,9% dintre cari Unguri 7,7% Evrei 4,6% Germani 4,3%

În Transilvania, Ungurii sunt 24,4%, în 1910 au fost 31,7%. Orașele își reimprospătează mereu populația cu elemente venite dela sate. Dispariția populației urbane este atât de fulgerătoare, încât orașele apar ca niște vaste crematorii de viață omească.

Cum s'a deplasat populația spre orașe? Să vedem:

Români dela 19,6% în 1910 cresc la 35,3%. Ungurii dela 67,0% în 1910 scad la 38,4%. Germanii dela 19,9% în 1910 scad la 13,3%.

Iată ce concluzii importante se pot trage acum din acest fapt.

În Ardeal populația rurală e de 82,6%, dintre cari:

Români 90% față de 10% la orașe. Ungurii 72% față de 27% la orașe.

Într'un deceniu numai, Maghiarii și-au măcinat aproape întreg capitalul din sate, care ar fi trebuit absorbit de orașe.

Indicele vitalității

E clar deci, că nu numai faptul distribuției populației pe sate și orașe este mai avantajos pentru români, ci și faptul că vitalitatea românilor este mai mare decât a minoritarilor.

Afară de asta, excedentul Vechiului Regat se va revărsa tot spre Ardeal.

Dar metoda întrebuintată recent în literatura statistică este a indicelui vital. Punctul static al evoluției unei populații este 100. Peste 100 arată progres, iar sub 100 declin.

Indicele vital al populației din Ardeal este:

Români 169 Ungurii 155 Germanii 144

iar în Vechiul Regat indicele e 214. Cifrele sunt grăitoare. La Institutul de Demografie se studiază acum, comparativ, două județe din țară. Județul Tulcea, în curs de expansiune și jud. Caraș în declin iremediabil.

În Tulcea indicele vital e 205, în Caraș abia 94,8.

Calculată media nașterilor, în comuna Rudăria din jud. Caraș, fiecare femeie a născut 3 copii, în comuna Jurilofca (Tulcea) fiecare femeie 9 copii.

In comparație cu Ungaria

Scopul cercetărilor demografice e nu numai științific, ci și practic; vedem că trebuie să activăm în sensul unei politici de populație conștient dirijată. Ungurii revizionisti, cari cer „dreptate pentru unguri” ajung să și

dea seama de șubrezenia argumentului etnic.

Natalitatea în Ungaria scade vertiginos, în timp ce populația României, alături de Polonia, este astăzi cea mai prolifică de pe Continent, în afară de Rusia.

Țările Micii Înțelegeri numără astăzi 46 milioane locuitori față de 9 milioane al Ungariei. Fiecare vor aduce o disproporție și mai în desavantajul Ungariei

Și acest lucru pecetluște definitiv un conflict care astăzi se prezintă ca o problemă europeană. La eforturile lor, noi opunem acțiunea noastră de contrapropagandă și preocuparea pentru studiul și dirijarea evoluției populației țării, menită să ajungă în cel mult patru decenii, asemenea celeia din Franța, Anglia și Germania.

Concurs

Comitetul parohial român unit din Arad, dorind să înjghebeze un cor mixt bisericesc, prin aceasta cu onoare invită pe domniile diriginți de coruri, cari ar fi doritori a conduce corul, să-și înainteze ofertele oficiului protopopesc român unit din Arad, (Strada Gojdu 14), până la 1 Martie a. c. Comitetul parohial

Revista Familia

La sfârșitul lunii Februarie reapare revista „Familia” la Oradea.

Va fi un adevărat eveniment cultural pentru granița de vest. În jurul revistei „Familia” s'au grupat toți scriitorii și intelectualii din Ardeal, precum și scriitorii din București grupați în asociația scriitorilor independenți.

Revista „Familia” va apare lunar în 100 de pagini și se va vinde numai cu 20 lei.

Abonamente se pot face de acum pe adresa: M. G. Samarineanu, str. Tache Ionescu 42, Oradea.

Cinematograf

Arad

Central: Cântecul soarelui.

Select: Beția aeriană.

Urania: Pașă fără voie.

Timișoara

Apollo: Trăiască viața.

Capitol: Dragoste cu năbădăi.

Forum: Dragoste dincolo de mormânt.

Twotiz: Sărutul în fața oglinzii.

»SOLID«

Magazin de pălării, tricotate, și modă bărbătească s'a mutat în local nou

Mare asortiment de pălării tari și moi confecționate din lână; cămași, cravate și ciorapi, cu prețuri de reclamă nemaipomenit de ieftine

Arad, Bul. Regele Ferdinand No. 21, colț cu strada Crișan

Arad

Furt. — Locuitorul Iosif Feinkuchen domiciliat în Arad-Gai str. General Doda no. 32 a reclamat poliției că servitoarea sa Elisabeta Gracza, i-a furat mai multe obiecte în valoare de 1150 lei. Cazul se cercetează de biroul poliției judiciare din Arad.

Incendiu. — Comisariatul poliției de frontieră din Nădlac, a fost înștiințat că, ieri între orele 11—12 a ars o mașină de trierat a lui Triaian Chicin din localitate. Focul a provenit din neglijența proprietarului. Pagubele se ridică la 300.000 lei.

Orade

Calcată de tren. — O nenorocire de cale ferată a avut loc azi noapte în apropierea gării Orade. Trenul ce venea dinspre Arad a lovit pe soția lui Ioan Pop proprietar de vie și i-a tăiat piciorul drept pe la genunchi. Soții Pop se întorceau dela vie și probabil că au greșit linia, crezând că trenul vine pe altă linie și s'au dus tocmai în fața locomotivei. Pop a scăpat neatinș, dar pe soția sa a apucat-o locomotiva și piciorul i-a ajuns sub roatele trenului. În stare gravă a fost internată în spital.

Conducătorii social-democrației au fost înaintați Consiliului de război din Cluj.

— Am scris la timp că poliția a arestat pe conducătorii social-democrației din Orade: Ștefan Feld secretarul Sindicatelor, Adalbert Kohn, Desideriu Freifeld și Zaharia Florian, pentru că au ținut o întrunire fără autorizația Armatei. Scuză lor, că nu au ținut întrunire decât o consfătuire intimă nu li s'a luat în considerare, și după o săptămână de cercetări ei au fost înaintați ieri la Consiliul de război din Cluj.

O condamnare. — În fața Tribunalului local a venit spre judecare procesul țăranelui Petru Mărcuș, acuzat că lucrând pentru primăria comunei Ghioroc, împreună cu mai mulți tovarăși ai săi, când a venit ziua plății primăria nu i-a plătit, pentru simplul motiv că nu avea bani, iar muncitorii se agitară și Petru Mărcuș i-a îndemnat să ia primăria cu asalt, căci e cu neputință să nu fie bani în casa comunală. Muncitorii au devenit amenințatori, dar asaltul nu s'a produs. Mărcuș a fost însă arestat și făcân-

du-i-se percheziție domiciliară s'a constatat că el era distribuitorul ziarului „Falvak Népe” (Poporul Satelor). Au fost găsite la el 5 exemplare din acest ziar clujan. Jandarmii au taxat acest ziar ca și comunist, însă țăranel a spus că ziarul avea autorizație de editare și răspândire și că nu era comunist, ci scria despre nevoile populației satelor.

Tribunalul a ascultat vreo 10 martori, dar nici unul nu a spus mai mult decât recunoaște acuzatul, care nu crede că va fi condamnat pentru atâta lucru, sau cel puțin nu va primi mai mult decât cele 48 de zile cât a stat în prevenție, de aceea nici nu și-a angajat avocat. Însă Tribunalul, după rechizitoriul d-lui procuror Necșulescu, l a condamnat la 3 luni închisoare, 5000 lei amendă și la pierderea drepturilor civile pe trei ani.

Și cum acuzatul nu știa dacă trebuie să facă sau nu apel imediat, sentința a rămas definitivă. El trebuie să stea o lună jumate în închisoare, iar cum amenda nu o poate plăti va mai face 6 luni și pentru amendă.

Aceasta în timp ce avocații n'au clienți!

O învățătoare zdrobește în bățai piciorul unui elev.

— La Sanatoriu St. Iosif a fost adus elevul Paul Ujfalusi de 13 ani din Valea lui Mihai. Nefericitul are un picior cu desăvârșire zdrobit. Elevul Ujfalusi a fost grav bătut de învățătoarea Goya și de bărbatul ei notarul Ioan Goya atât de grav încât i-au rupt oasele.

Vina nefericitului elev a fost că a afirmat că d'na învățătoare duce acasă periile și măturile școlii și de aceea elevii nu au cu ce mătura școala.

Când copilul a fost scos din mâna notarului și a soției sale, a fost dus la medic plin de sânge, apoi internat la spital. Cum însă părinții nu au lăsat să se amputeze piciorul copilului, s'a încercat printr'o transfuziune de sânge să-l salveze dela moarte. Sângele a fost luat dela mama lui și transfuziunea s'a făcut în două rânduri. Medicii cred însă că piciorul tot trebuie tăiat.

Părinții au făcut denunț penal contra învățătoarei brutale și a soțului ei criminal.

Cetiți și răspândiți „ECOUL”

Nu pierdeți ocazia!

580 Lei

Oradea-București

clasa II-a lei: 795 dus și întors

Oradea-Cluj dus și întors 180 Lei

clasa II-a lei: 250

Inscrierile se primesc numai până Marți seara 6 Martie 1934

Inscrieri la BIROUL DE VOIAJ

WAGONS-LITS/COOK

Oradea, Regele Ferdinand No. 2 unde se fac și rezervări pentru hoteluri din București

Ne rezervăm dreptul de a contramanda voiajul dacă numărul de inscrieri nu va fi suficient

Anchetele „Ecoului“

Edilitate apuseană...

Cum a fost și este gospodărită Oradea?

Unul dintre cele multe triste exemple, de lăsare în paragină a averii comunale: halul în care se găsește palatul „Apollo“

Punând titlul: „Cum a fost și este gospodărită Oradea“, pentru a preciza: despre care „edilitate apuseană“ e vorba, n'am intenționat să făcăm nici o aluzie la proaspătul primariat al d-lui profesor Tiberiu Moșoiu. Dacă dăinuiesc și în prezent și vor mai rămânea încă multă vreme vestigiile unei administrațiuni, făcută așa cum le-a dictat multiplele interese celor cari au condus-o și o mai conduc efectiv și în prezent primăria municipiului Orăzii, oricât de frumos intenționat ar fi d. Moșoiu, oricât de hotărât, să curme răul și să îndrepte ce au stricat alții, radicalul nu-l va putea obține curând, în cale stându-i o sumedenie de obstacole. La timp, nu mai încapă discuție, vom arăta și cari sânt acele piedici, pe cari nici doi oameni de talia d-lui profesor Tiberiu Moșoiu, nu le-ar putea înlătura, cu una — cu două.

Ce-i cu palatul „Apollo“

Hidos din zi în zi, pe din afară, începând să se dărâpăneze, — și mai șubred înlăuntru.

Oricine privește din stradă majestoasa clădire de odinioară, observă dintr'o ochire: cât

de neingrijită este. Roasă, cojită și pătată mai peste tot spoiala, concurează cu tencuiala ruptă de asemenea în mai multe locuri.

De-o pildă:

La balconul din Bdl Regele Ferdinand, al apartamentului ocupat de d. Voștinar, secretarul general al primăriei și custodele casei, este ruptă zidăria și din când în când cad bucăți de tencuială și cărămidă peste trecători, ca și cum palatul ce se ruinează ar vrea să-și spună păsul, prin această demonstrație cotodentă: „„Luată molozul ce-l arunc în voi și duceți-vă cu el la primărie, să-i treziți pe nepăsătorii ăia, cari știu numai să-mi adune veniturile“...“

În interior...

Dupăce și-au zgâriat ochii, cele patru inscripții în ungurește și după 15 ani de regim românesc (?) depe tabloul cu numele locatarilor și la care etaj locuiesc: „„Foldszint, I. Emelet, II. Emelet și III. Emelet““, din hall, și ai pătruns înlăuntru palatului, dai de alte surprize și mai și...

Interiorul locuințelor este nereparat de zeci de ani.

Ferestrele și parchetul

Din această pricină a căzut tot chitul dela ferestre și vâ-

tul ajunge în voie în camere. Slaba căldură pe care o face caloriferul iese toată afară, fiindcă pe deoparte ferestrele nu se mai închid bine, iar pe de alta și lemndria este deteriorată.

Parchetul camerelor, din toate etajele, este, la fel, stricat. În unele camere atât de stricat încât se scufundă 1-2 c. m. când calci pe el.

Caloriferul

Cu toate că încălzitul costă destul de mult, căldura e insuficientă, din cauza defectuoșității caloriferului.

Chiriașii sânt nevoiți să încălzească și cu sobe, a- cei cari au. Primăria a pus sobe numai unora, iar altor le-a refuzat cererea, pentru motive ușor de înțelese.

Chestiunea caloriferului o vom mai discuta-o, mai pe larg, pentru a desvălui cu acea ocazie, lucruri pe cari, poate, nu le știe nici consiliul comunal. În schimb, le știu și le simt chiriașii, fiindcă îi costă bani grei.

(Continuare în numărul viitor)

Redorad

Moartea lui Ștefan Ciceo-Pop

(Urmare din pagina I-a).

vrem răzbunare. Dreptatea ce se va face, îi va ajunge pe toți. S'au încercat din partea domnilor de ieri apropiieri pentru cooperare. Le-am respins, pentru că nu mai avem încredere. Poporul nostru este înțelept; intelectuali noștri sunt la vremea chemării și nu ne lăsăm aderenți. Nu primim minte dela ei și nu ne depărtăm de ținta noastră, să hotărîm noi înșine asupra sorții noastre!

Noi vrem înțelegere frățească cu toate popoarele. O vrem și cu poporul maghiar — democratizat. Nu avem arme, nu avem nașini puternice de război; arma noastră este țaria neamului românesc și ajutorul celor mai mari popoare ale lumii.

Nu suntem însă lași, și acum, ajunși la libertatea, dacă va pretinde soartea, vom lupta pentru drepturile noastre până la ultima picătură de sânge!

Strămoșii noștri Romani, cu 2000 de ani înainte, au fost stăpâni lumii și au răspândit sămânța culturii pe întreg pământul cunoscut. Aveau o zicală înțeleaptă: „Ordo est animarum!“ V'o însemnați și urmați-o!

Din cuvântarea

rostită de Ștefan Ciceo-Pop la deschiderea adunării dela Alba-Iulia, la 1 Dec. 1918:

„Fraților, aceste sunt momente înălțătoare, istorice, și

cine ar putea găsi cuvintele cari să zugrăvească tablourile ce le vedem, și să interpreteze sentimentele ce le avem! Cine putea să creadă că o să se schimbe astfel împrejurările după 4 ani de război!“

Dupăce a arătat înfrângerile puterilor centrale și asigurarea lui Wilson că vom putea să ne spunem liberi cuvântul, Ștefan Ciceo-Pop a spus:

„La noi nu s'a putut rosti cuvântul liber, — în fiecare comună ne conduceau alții, în parlament ne strigau: „ștreang vouă!“ Când învingeau, se adunau în dietă și făceau legi silnice în contra națiunilor ne-maghiare, iar când le mergea rău, mai scriau și câte o carte mitropolitelor noștri“.

„Trebuia să vină deabaclul. 80 de procente din monarhie strigau: „Bate, Doamne, pe stăpâni noștri!“ Nu se putea să învingă crima!... S'a prăvălit zidul putred numit alianța puterilor centrale, căci a fost întemeiat pe minciună, pe tiranie, pe cele mai josnice interese, trebuia să se prăbușească cu legi și cu împărați cu tot!“

„Eu mi-am împlinit misiunea — a încheiat regretatul președinte al Consiliului Național Român, dupăce a arătat cum s'a ajuns la convocarea adunării dela Alba-Iulia, — Dumnezeu să ne dea înțelepciunea să aducem hotărîri!“

Ultima manifestare publică a mareliu luptător

Dupăce de câteva luni nu mai putuse participa din cauza bolii la viața publică, marele luptător, pe-atunci încă președinte al Camerei deputaților, a trimis la 10 Decembrie 1933 următoarea scrisoare Ligii Antirevizioniste, cu prilejul constituirii secției arădane a acesteia:

„Regret că starea sănătății mele nu-mi permite a lua parte la ședința de constituire a „Ligii Antirevizioniste“ secția Arad. Țin să accentuez, că aderez cu tot sufletul la constituirea, respectiv înființarea acestei secții.

Fie-mi permis însă a face unele observații, pe cari le rezum în următoarele:

1. Țin să accentuez, că Liga antirevizionistă nu poate fi, ca multe altele, cari se organizează pentru a strânge într'un scop determinat cât mai mulți membri. Întreg Neamul Românesc este antirevizionist și nu cunosc sat sau cătun care ar dori revizuirea tratatelor.

Liga aceasta trebuie să însemne răscolirea tuturor conștiințelor românești pentru apărarea granițelor fixate în tratatele de pace și pentru o propagandă puternică întru înfrângerea străinătății.

Liga trebuie să fie o acțiune puternică, care să răsune în toată lumea, că granițele de azi sunt eterne, că vor fi apărare de toată suflarea românească și că cine se atinge de ele, periclitează pacea mondială.

2. Țin să se accentueze, că această Ligă nu este îndreptată contra minorităților. Fiecare cetățean are aceleași drepturi și aceleași îndatoriri, dar cei cari uneltesc contra integrității și unității Statului sunt pentru totdeauna scoși din sânul Neamului. Acelora, fie ei cetățeni români sau streini, cari conspiră contra Statului, li-se vor confisca toate averile mobile și imobile află-

toare în România. În prima ședință a Parlamentului să se prezinte un proiect de lege în acest sens, deoarece niciun popor din lume nu ar suferi, cum suferim noi, ca proprietarii de pământ streini de sufletul Neamului nostru, să ne stoarcă viaga pământului, ca să uneltescă în străinătate contra siguranței țării noastre.

3. Doresc ca Liga să fie o realitate. Să nu fie o asociație ca multe altele cu caracter național patriotic, care-și epuizează toate energiile în parade și serbări fără rost. Munca trebuie să înceapă imediat ca să se repare omisiunile și greșelile celor 15 ani potrecuți în lupte intestinale sterile.

Marele fondator al republicii turcești, când i s'a prezentat de către sfetnicii lui planul de organizare de 10 ani a statului, aprobându-l a zis: „Planul este foarte bun, îl aprob, vosc însă ca imediat să începeți cu anul al zecilea și într'un an să fie gata. Și acum admirați-mă cu toții, cum un stat, pe care lumea îl declara de „marele bolnav“, este azi un factor important în concertul statelor.“

4. Doresc ca politica să fie cu totul exclusă din sânul Ligii. La conducere să fie numai cei, cari contribuie efectiv cu munca și obolul lor cine ar îndrăzni, să degradeze și această instituție la o unealtă politică de partid, să fie dat afară fără cruțare din sânul ei.

Acestea ar fi dorințele mele pe scurt, pe cari le formulez atunci, când aderez la înființarea Secției Arad, a Ligii Antirevizioniste.

Primiți vă rog înalt Președintele Voastră expresia celor mai devotate sentimente“.

Citiți și răspândiți „E C O U L“

„Ctitorii și binefăcătorii“

Pr. C. Turicu

Acel „Erdélyi Hirnap“, ce prin orice mijloc caută să se pună deacurmezisul tuturor strădaniilor românești nu s'a sfiit să se ocupe și de modesta mea persoană ca despre cel „care a pornit mișcarea interesantă (sic!) de a da Aradului o catedrală ortodoxă nouă ce-ar adăposti 1500 persoane“. Numele Prea Sfințitului nostru Grigorie, dela care a pornit aceea Solie de românizare a aspectului orașului nostru prin ridicarea unei biserici ortodoxe în parcul județean, s'a omis intenționat de acei cari doreau doar să-și încheie șirul ideilor cu vorbele: „astfel noua catedrală s'ar zidi din contribuția societății arădane intelectuale, câștigând apoi pe cea comercială și industrială și în fine obținând aderarea și a păturei țărănești“.

Nu le scriu aceste cu intenția unei polemizări în care aș dori să intru cu cei grupați în jurul ziarului ungueresc „E. H.“ Doresc însă să știe dumneilor de acolo, că noi le citim și printre rânduri, dar îi știm și din cărțile, cu cari nu vor să umble deschis. Relatările cotidianului E. H., în legătură cu „Actul de inițiativă“ semnat de elita societății române ortodoxe arădane, ascund un gând ce nu vor a-l exprima, dar care se dă dela sine fiecărui cetitor. Numitul ziar nici de data aceasta nu s'a mințit pe sine de a rămâne acel organ de revindicare a trecutului îndepărtat și care nu o să se mai reîntoarcă oricât s'ar înfrăți cei dela redacția amintitei prese cu cei dela mânăstirea anumitului ord. călugăresc. El poate face doar atât: să-și cheme puii sub aripi, că se apropie uliul. Să-și lase oare

pe ai săi ademeniți să contribuie la ridicarea unei fortărețe a românismului chiar în centru?! Vezi bine că nu!

Am cunoștință că în aceste cercuri iudeo-catolice se vorbește până acum despre acea Biserică ortodoxă, ce și-ar fixa tururile ei bizantine în mijlocul parcului județean, ca și despre o a doua „Zwing-Uri“ din drama schilleriană, care nizuia să ferece în lanțurile austriece pe liberul popor al falnicilor Alpi ai căror erou era Wilhelm Tell. Analogia dintre sufletul curat al celor din cantonul elvețian Uri, pe care trufia austriacă voia să-l umilească cu zidurile unei închisori și sufletul întinat de trufia apasă a unui neam ce ne ținea pe noi subjugăți până mai ieri-alaltăieri, ar fi pe cât de deplasată pe atât de criminală.

Noi întrebăm pe acea clică grupată în jurul lui E. H. că la ridicarea falnicilor ziduri ale Bisericii minorite — pe vremuri — să nu fi contribuit cu nimic județul curat românesc și orașul, în parte românesc și atunci?? Toate acele palate ce se înșiruesc azi pe Bdl. Reg. Maria și pe jumătate din str. I. C. Brătianu să se fi ridicat numai și numai din acele danii pe care „le-au cerșit la un loc“ călugării cerșitori ai ordinului minorit?! Ori au avut și ei ca și noi ortodocșii: Ctitori și Binefăcători?

Bisericile ortodoxe s'au ridicat numeroase — mai ales în Regatul Vechiu — din contribuțiile unor credincioși singuratici, ori a unor familii: ctitori cari s'au îngrijit apoi și de bunăstarea și activarea Bisericii ridicate din avutul lor. Unde nu s'au găsit aceste su-

flete mari de ctitori, acolo s'au asociat mai mulți credincioși și punând mână la mână au ridicat și ei lăcaș de înălțare Tatălui ceresc. Aceștia au primit apoi numele de binefăcători. Mai de multe ori ctitorii și binefăcătorii au activat în aceea sferă, fapt pentru care cărțile noastre bisericești îi aminteste împreună și niciodată despărțiți de către olaltă.

Azi când societatea ortodoxă arădană se agită pe chestiunea ridicării unei biserici românești în parcul județean, eu umilul preot îmi pun întrebarea: putea-voi și eu „papa cerșitor“ să adun fondurile strănse odinioară de acei „călugări cerșitori“ cari azi au acele palate cu atâtea acareturi culturale („Minorita Kulturház“) și neculturale („Minoriták borpincészetek)??!

Ori o altă întrebare: dacă județul românesc al Aradului a contribuit odinioară ca fondul acelor „călugări cerșitori“ să rodească acele minunate palate nu nădăjduesc eu prea mult crezând că și între împrejurările schimbate, fiind acum vorba ca județul românesc să ajute o instituție românească de data aceasta, să nu o facă oare?

Credința ne este în Domnul și bunul nostru popor înțeleghător.

Aviz

Societatea „Crucea Roșie“ filiala Arad obținând autorizație pentru exploatarea unui cinematograf, invită pe toți aceia cari reflectează, să-și prezinte ofertele la prezidenta societății. Str. Tâmpa Nr. 4 Arad.

Tipografia Lovrov & Co. Arad